á svo fljótt, sem því verði við komið, eptir því sem brauðin losni. En þar sem brauðin voru þegar laus (eða annað þeirra) og hlutaðeigandi prestur engum mótmælum hafi hreyft gegn því að ganga að sameiningunni, þá hafi verið eptir engu að bíða, en með hinni nýju skipun hafi hin fyrri bráðabirgðaskipun (konstitutionin) hlotið að falla úr gildi. 1 14. jan.

Samkvæmt þessum skilningi yðar teljið þjer umgetna ekkju eiga eptirleiðis sem hingað til efalausan aðgang að Kirkjubæjarklausturspresti með greiðslu á öllum eptirlaunum sínum, að eins eigi hún þá nokkuð fyllri eptirlaunarjett en hún til þessa hafi notið. Að því leyti sem það er tekið fram í framannefndu erindi Guðlaugs sýslumanns Guðmundssonar fyrir hönd ekkjunnar, að þess hafi eigi verið getið við síðustu auglýsing hins sameinaða brauðs, að nein prestsekkja væri í brauðinu, þá látið þjer þess getið, að þetta sje eigi rjett hermt, því að þegar brauðið hafi losnað síðast, hafi það verið auglýst laust 16. marz 1896, og það jafnframt tekið fram, að prestsekkja væri í brauðinu, er nyti 1/10 af tekjunum, sbr. »Ísafold« 1896, bls. 59.

Með því að jeg verð algjörlega að fallast á skoðun yðar á þessu máli, getur umrætt erindi eigi orðið tekið til greina.

Þetta er yður hjermeð þjónustusamlega til vitundar gefið til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar.

Brjef landshöfðingja *til amtmannsins yfir suðuramtinu og vesturamtinu* **um framfærslu þurfamanns.** — Eptir að hafa meðtekið þóknanlegt brjef yðar, herra amtmaður, dagsett 22. þ. m., um erindi hreppsnefndarinnar í Hvammshreppi í Vesturskaptafellssýslu, þar sem hún áfrýjar til mín úrskurði yðar, dagsettum 8. marz f. á., er kveður svo á, að þurfalingurinn Ólafur Þórðarson skuli framfærast af Dyrhólahreppi og Hvammshreppi í fjelagi (hinum forna Dyrhólahreppi), skal yður hjer með þjónustusamlega tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að, með því að jeg er samþykkur ástæðum þeim, er umgetinn úrskurður yðar er byggður á, skal hann standa óraskaður. 2 26. jan.

Úrskurður amtsins.

Jafnframt því að senda mjer erindi hreppsnefndarinnar í Dyrhólahreppi, dags. 28. des. f. á., með fylgiskjölum, þar sem hún áfrýjar til amtsins úrskurði yðar, velborni herra sýslumaður, dags. 26. nóv. f. á., sem ákveður, að þurfalingurinn Ólafur Þórðarson skuli framfærast af nefndum hreppi, en eigi af þessum hreppi og Hvammshreppi í sameiningu eða hinum forna Dyrhólahreppi, og enn fremur að láta meðfylgja umsögn hreppsnefndarinnar í Hvammshreppi um áfrýjun þessa, hafið þjer í þóknanlegu brjefi, dags. 20. f. m., lagt þetta mál undir úrskurð amtsins, sem þá er eins og hjer kemur:

Þá er skiptin á eignum, skuldum og sveitarþyngslum hins forna Dyrhólahrepps, sem samkvæmt úrskurði landshöfðingja 28. febr. 1887 (Stjórnartíðindi 1887. B. bls. 44) er skipt í tvo hreppa, Hvammshrepp og Dyrhólahrepp, fóru fram um fardagaleytið 1888, var auk annars svo ákveðið, að fyrnefndur Ólafur Þórðarson, þá 11 ára að aldri, skyldi framfærast af hinum nýja Dyrhólahreppi, og var honum, eða öllu heldur móður hans, ekkjunni Þuríði Ólafsdóttur á Steig, lagt ómagameðlag fyrir 1889 honum til framfærslu, en síðar hefir hann eigi

2 verið talinn sem sveitarómagi, þangað til á árinu 1895, er honum, þá orðnum 16 ára, var veitt hjálp af sveitarfjelagi Dyrhólahrepps, og á síðastliðnu ári hefir honum verið ráðstafað sem heilsulau um ómaga á kostnað sama hrepps. Þar sem þjer nú hafið álitið, að þótt styrkur sá, sem veittur var á árinu 1888, Ólafi til framfærslu, verði að skoðast sem veittur móður hans, og þótt það því aðallega sje hennar hreppshelgi, sem ákveðin sje við ómagaskiptinguna, þá megi samt án efa telja það víst, að það hafi verið barnið, sem haft hafi verið fyrir augum við skiptinguna, og móðurinni eptir því úthlutað til Dyrhólahrepps *með barninu*, hvað einnig virðist vera hinn eðlilegasti skilningur á þessari ráðstöfun, þannig, að hinn núverandi Dyrhólahreppur hafi tekið Ólaf að sjer um leið og móður hans, þá get jeg eigi verið yður samdóma um þetta, því enginn, sem ekki er orðinn 16 ára, verður álitinn að þiggja af sveit, þótt lagt sje fram fje honum til framfærslu úr sveitarsjóði, heldur er slíkur styrkur veittur þeim, sem ber að framfæra hlutaðeiganda að lögum, og skyldi slík framfærsluskyld persóna eigi vera til, þá er sá, sem framfærsluna þiggur, skoðaður sem byrði, er hvílir á sveitarfjelaginu sjálfu, sem kemur að öllu leyti í stað hinnar framfærsluskyldu persónu, þangað til ómaginn er orðinn fullra 16 ára. Þá fyrst er einnig framfærslurjettur hans gagnvart því opinbera miðaður við hinn svonefnda fæðingarhrepp hans, og í því tilfelli, sem hjer liggur fyrir, er fæðingarhreppur hans hinn forni Dyrhólahreppur, ekki hinn núverandi Dyrhólahreppur, eins og hreppsnefndin í Hvammshreppi virðist vilja halda fram, enda var sá hreppur alls ekki til, þá er Ólafur Þórðarson fæddist. Þótt hann sje nefndur í skiptagjörðinni sem tilheyrandi hinum nýja Dyrhólahreppi, en eigi móðir hans, þá verður þetta eigi skilið öðruvísi, en að einungis sje höfð fyrir augum framfærsla hans, á meðan hann væri á ómagaaldri, og getur alls eigi haft þá verkun, að hann ætti að framfærast af Dyrhólahreppi hinum nýja, ef hann yrði þurfandi styrks eptir 16 ára aldurinn, án þess að hafa áunnið sjer sveit annarsstaðar, en ef þetta væri svo, þá hefði átt að telja upp við skiptinguna öll börn undir 16 ára í hinum forna Dyrhólahreppi, sem þar áttu fæðingarhrepp. Það atvik, að Ólafur Þórðarson er nú orðinn þurfandi sveitarstyrks, eptir að hann varð 16 ára að aldri, er að skoða sem sveitarþyngsli, sem síðar eru komin til, og eiga rót sína í fjelagsskap þeim, sem áður átti sjer stað milli hinna nýju hreppa.

Samkvæmt þessu, sem jeg þannig hef tekið fram, er fyrnefndur úrskurður yðar úr gildi felldur, og er hjer með ákveðið, að framfærsla Ólafs Þórðarsonar, eptir að hann varð 16 ára, skuli hvíla á báðum hreppunum, Hvammshreppi og Dyrhólahreppi, eða hinum forna Dyrhólahreppi, eptir því hlutfalli, sem ákveðið var við skiptingu hreppsins í tvö sveitarfjelög, og ber Hvammshreppi að endurgjalda hinum núverandi Dyrhólahreppi að tiltölu framlög þau, sem þegar hafa átt sjer stað.

Þetta gefst yður hjer með þjenustusamlega til vitundar yður til leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigendum.

3 28. jan. **Brjef landshöfðingja** *til stiptsyfirvaldanna yfir Íslandi* **um lantökuleyfi handa prestakalli.** – Samkvæmt beiðni prestsins að Hjarðarholti í Dölum, præp. hon. Jóns Guttormssonar, og tillögum yðar, herra amtmaður, og yðar, herra biskup, í þóknanlegu brjefi, dagsettu 25. oktbr. f. á., vil jeg hjer með veita samþykki mitt til þess, að nefndur prestur taki 2500 kr. embættislán upp á tekjur prestakallsins til að byggja á prestssetrinu Hjarðarholti íbúðarhús úr timbri, tvíloptað, 10×12 álnir að stærð, með steinlímdum kjallara undir því öllu og að öðru leyti með því fyrirkomulagi, sem uppdráttur sá bendir til, er fylgdi með ofannefndu